

Rassenbericht grasland 2003

augustus 2003

Colofon

Uitgever

Animal Sciences Group / Praktijkonderzoek
Postbus 2176, 8203 AD Lelystad
Telefoon 0320 - 293 211
Fax 0320 - 241 584
E-mail info.po.asg@wur.nl
Internet <http://www.asg.wur.nl/po>

Redactie

Praktijkonderzoek

© Animal Sciences Group

Het is verboden zonder schriftelijke toestemming van de uitgever deze uitgave of delen van deze uitgave te kopiëren, te vermenigvuldigen, digitaal om te zetten of op een andere wijze beschikbaar te stellen.

Aansprakelijkheid

Animal Sciences Group aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen

Bestellen

Eerste druk 2003/oplage 250
prijs € 3,40

Losse nummers zijn schriftelijk, telefonisch, per E-mail of via de website te bestellen bij de uitgever.

Inleiding

Dit rassenbericht bevat de nieuwste resultaten van het Cultuur- en Gebruikswaarde Onderzoek (CGO). In het CGO worden rassen van voedergrassen en witte klaver getest op hun landbouwkundige waarde voor de veehouder. Bij goede resultaten komen de rassen op de Rassenlijst voor Landbouwgewassen. Voor grasland zijn vooral de eigenschappen standvastigheid (het behouden van een goede grasmat), ziekteresistentie (zoals resistentie tegen kroonroest bij Engels raaigras), wintervastheid (Engels raaigras had voorjaar 2003 veel schade) en drogestofopbrengst belangrijk. Genoemde eigenschappen worden beoordeeld op beweidings-, maai- en observatieproefvelden, waar de nieuwe rassen samen met de rassenlijstrassen worden uitgezaaid.

Resultaten

Weergegeven worden de proefveldresultaten van het CGO, zoals deze door het Praktijkonderzoek zijn verzameld en door de Rassenlijstcommissie zijn vastgesteld en vermeld in de persberichten 214 en 216. Voor de meeste eigenschappen hebben de gegevens betrekking op het gemiddelde van de resultaten over de periode 1996 t/m 2002; voor de opbrengstgegevens op het gemiddelde over de jaren 1995 t/m 2002. Vermeld zijn de rassenlijstrassen van de komende Aanbevelende Rassenlijst 2004 (volgens het Ontwerp) en de rassen in onderzoek van de uitzaai-jaren 1999 en 2000 van de soorten Engels raaigras laat, middentijds en vroeg doorschietend, gekruist raaigras, Italiaans raaigras, timothee, beemdlangbloem en witte klaver. De rassen van 1999 zijn dit jaar beoordeeld voor opname in Rassenlijst 2004. De rassen van 2000 worden volgend jaar beoordeeld. Het onderzoek van deze rassen is nog niet afgerond en de waarderingscijfers zijn dan ook nog niet definitief. Rassen waarvan het CGO tussentijds is beëindigd en/of die niet op het Ontwerp 2004 staan, zijn niet vermeld. De opnamebeslissing is inmiddels bekend. De **nieuwe rassen van Rassenlijst 2004** staan in dit Rassenbericht met de bijbehorende waarderingscijfers.

Toelichting op de tabellen

Het jaartal achter de rasnaam geeft het eerste jaar van uitzaai en onderzoek aan.

() betekent: gegevens zijn gebaseerd op weinig waarnemingen.

- betekent: geen of onvoldoende waarnemingen.

De drogestofopbrengst is per soort of type weergegeven in verhoudingsgetallen. Deze zijn gebaseerd op het gemiddelde van de desbetreffende A- en N-rassen van Rassenlijst 2003. Naast de gemiddelde totale jaaropbrengst is ook de relatieve drogestofopbrengst van de eerste snede vermeld. Bij Engels raaigras laat en middentijds doorschietend is ook een gewogen gemiddelde gegeven. In dit gemiddelde wordt de opbrengst van de beweidingsproeven (in kg) 4 keer zo zwaar meegerekend dan die van de maaiproeven.

Een hoog cijfer betekent een gunstige waardering van de betrokken eigenschap.

De waarderingscijfers en opbrengstgegevens zijn alleen binnen de soort of het type direct vergelijkbaar.

Afkortingen van namen van kwekers of houders/aanvragers kwekersrecht en vertegenwoordigers (Kw/V).

Adv	: Advanta Seeds B.V., Rilland
Bar	: Barenbrug Holland B.V., Oosterhout (Gld.)
Car	: Carneau Frères, S.A., Orchies, Frankrijk
Ceb	: Cebeco Seeds B.V., Vlijmen
DLF	: DLF-Trifolium A/S, Dansk Planteforaedling, Store Heddinge, Denemarken
DvP	: Departement Plantengenetica en Plantenveredeling, Melle, België
FL	: Force Limagrain B.V., Zwolle
GH	: Germinal Holdings Ltd., Banbridge, Noord-Ierland, Groot-Brittannië
IGR	: IGER, Welsh Plant Breeding Station, Dyfed, Groot-Brittannië
Joo	: J. Joordens' Zaadhandel B.V., Kessel (L.)
PBI	: Plant Breeding Int. Cambridge Ltd., Trumpington, Groot-Brittannië
R2n	: R2n S.A.S., Rodez, Frankrijk
RAC	: Station Fédérale de Recherches Agronomiques de Changins, Nyon, Zwitserland
SW	: Svalöf-Weibull A.B., Svalöf, Zweden
Zel	: Zelder B.V., Gennep

augustus 2003

Samenstelling: Jan Visscher

ENGELS RAAIGRAS LAAT DOORSCHIETEND**Overzicht van de raseigenschappen**

			Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen							
			Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	eerste snede	jaargemiddelde beweijdingsproefvelden	jaargemiddelde maaiproefvelden	gewogen jaar-gemiddelde
Kw/V			1	2	3	4	5	6	7	8
Rassenlijststrassen										
Diploïde rassen										
	Barnhem	Bar	10-6	8,5	7,5	7,5	95	102	101	102
	Cancan	DLF/FL	12-6	8,5	7,5	6,5	99	103	105	104
	Tomaso	Zel	6-6	8,5	7	7,5	101	103	100	102
	Cadans	Ceb	10-6	8	7,5	8	102	101	102	101
	Romark	Ceb	6-6	8	7,5	7,5	99	102	99	102
	Barleone	Bar	11-6	8,5	7,5	7	94	101	102	101
	Compliment	Adv	13-6	8,5	7,5	6,5	94	101	102	101
	Torino	Zel	8-6	8	7	7	97	99	100	99
	Choice	Ceb	9-6	8	7	7	102	99	102	100
	Veritas	Adv	13-6	8	7	6,5	94	99	98	99
	Cornwall	Ceb	12-6	8	6,5	6,5	103	101	102	101
	Captain	Adv	6-6	8	6,5	6,5	99	99	102	100
	Campania	Ceb	9-6	8	7	7	104	99	102	100
	Sponsor	Ceb	7-6	8	7	7	102	99	100	100
	Tornado	Zel	7-6	8,5	7,5	7,5	102	102	101	102
<i>Nieuw in Rassenlijst 2004</i>										
	Asturion	1999 Ceb	(7-6)	8	7	8,5	107	103	103	103
	Astorga	1999 Zel	(6-6)	8	7	8,5	94	99	98	99
Tetraploïde rassen										
	Montagne	Adv	6-6	7,5	7	8	105	96	96	96
	Pomerol	DvP/Bar	9-6	7	6,5	7	100	96	98	97
	Altius	Adv	9-6	8	(7,5)	8	103	98	96	98
	Herbal	R2n/Joo	8-6	7,5	(7)	8	106	99	99	99
	Bocage	Car/Ceb	6-6	8	(8)	8,5	103	98	95	97
<i>Nieuw in Rassenlijst 2004</i>										
	Barsaxo	1999 Bar	(8-6)	8	7,5	8	106	98	98	98
	Polim	1999 Ceb	(6-6)	7,5	7,5	8,5	112	99	98	99
Rassen in onderzoek										
Diploïde rassen										
	Barsara	1999 Bar	(9-6)	8,5	7,5	8	82	96	99	97
	Latuka	1999 Ceb	(11-6)	8	7	7	105	102	104	102
	Brital	1999 R2n/Joo	(11-6)	8	6,5	7	93	97	97	97
	Mezquita	1999 Zel	(6-6)	8	6,5	7	106	100	102	100
	Delgado	2000 Adv	(4-6)	7,5	7	7,5	106	97	97	97
	Armada (ADV 4592)	2000 Adv	(8-6)	7,5	6,5	8	105	99	101	99
	Melton	2000 DvP/Adv	(8-6)	8,5	6,5	7	107	101	107	103
	Famoso	2000 Zel	(8-6)	8,5	7	6,5	106	104	106	104
	CER 2600	2000 Ceb	(5-6)	8	7	7,5	109	104	103	104
	CLp 95720	2000 Ceb	(7-6)	8	7	7,5	104	105	103	104
	L-Lpd 553	2000 DLF/FL	(7-6)	8	7,5	7	100	99	101	100
	ZLp 93-030	2000 Zel	-	7,5	6,5	6,5	95	97	101	98
Tetraploïde rassen										
	Baraudi (Bar Lp 9215)	1999 Bar	(8-6)	7,5	7,5	8	104	99	97	98
	Pastoral	1999 R2n/Joo	(8-6)	7,5	7	8,5	103	97	99	97
	Abigar	2000 Ceb	(8-6)	7,5	7	8,5	109	98	99	99
	DP 95-9263	2000 DLF/FL	(9-6)	7	6,5	8,5	99	96	95	96
	Galactic (L-Lpt 555)	2000 DLF/FL	(13-6)	7	6,5	8	90	91	93	91
	Ernesto	2000 Zel	-	7,5	6,5	7,5	102	97	97	97
	ZLp 93-200	2000 Zel	-	7,5	6,5	8	98	95	100	96
100 = ...ton ds/ha							3,4	13,1	14,5	13,4

ENGELS RAAIGRAS MIDDENTIJD DOORSCHIETEND**Overzicht van de raseigenschappen**

		Kw/V	Gemiddelde doorschietdatum 1	Standvastigheid 2	Wintervastheid 3	Resistentie tegen kroonroest 4	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
							eerste snede 5	jaargemiddelde beweideingsproefvelden 6	jaargemiddelde maaiproefvelden 7	gewogen jaar-gemiddelde 8
Rassenlijstrassen										
Diploïde rassen										
Option	Ceb		29-5	8,5	7	8,5	105	102	100	101
Bree	Ceb		26-5	8	7	7,5	105	104	99	103
Premium	Ceb		29-5	8	7,5	7	110	104	101	103
Cambridge	Ceb		26-5	8	7	7,5	105	99	103	100
Laguna	Adv		29-5	8	7,5	7,5	100	98	101	99
Morimba	Adv		30-5	8	7,5	7,5	95	98	99	98
Rastro	Zel		1-6	8	7	7,5	96	97	97	97
Merganda	DvP/Bar		28-5	8	6,5	6,5	103	97	99	98
Mondigo	Adv		26-5	7,5	7	7,5	101	96	100	97
Abergold	IGR/Zel		25-5	8,5	5,5	7	100	102	103	103
Denver	Adv		2-6	8	7	7,5	94	100	101	100
Marley	Adv		3-6	8,5	(7)	7,5	94	100	103	101
Niata	Ceb		29-5	8	(6,5)	8,5	101	99	99	99
Patricio	Zel		1-6	8	(6,5)	7	93	100	102	101
Baremon	Bar		28-5	8,5	(8)	7	95	99	97	99
Aberdart	IGR/Zel		25-5	8,5	(5,5)	7,5	103	101	103	102
Redondo	Zel		4-6	8	(6,5)	7,5	95	100	98	100
<i>Nieuwe in Rassenlijst 2004</i>										
Sibasa	1999 Ceb		(28-5)	8	7	8,5	107	100	103	101
Tetraploïde rassen										
Elgon	Adv		4-6	8	7,5	8	99	99	97	98
Unico	DvP/FL		2-6	8	7,5	7,5	100	98	98	98
Roy	DvP/Adv		26-5	8	7	8	105	99	100	99
Pomposo	Zel		29-5	8	7	8,5	105	102	102	102
Modane	Adv		3-6	8	(7)	8	99	99	97	99
Rassen in onderzoek										
Diploïde rassen										
Bar Lp 9116	1999 Bar		(29-5)	8	7	6,5	109	102	100	101
Gandalf (ADV 4590)	2000 Adv		(26-5)	8	6,5	7	101	102	102	102
Petrus	2000 DvP/Adv		(31-5)	8,5	6,5	6,5	99	99	102	100
Chicago	2000 Zel		(27-5)	8,5	7	7,5	103	102	104	102
Alvaro	2000 Zel		(29-5)	8	7	8	101	101	99	101
Foresto	2000 Zel		(28-5)	8	7,5	7	108	104	101	104
Oran	2000 Ceb		(27-5)	8	7	8	106	102	102	102
CER 2617	2000 Ceb		(2-6)	8	7,5	7	102	104	100	103
Bar Lp 0103	2000 Bar		-	8	7	7,5	108	104	101	103
Tetraploïde rassen										
Montova	1999 Adv		(29-5)	7,5	7,5	7,5	105	98	102	99
Alhambra	1999 Zel		(31-5)	7,5	6,5	9	99	97	99	98
Gasara	2000 Ceb		(30-5)	7,5	7,5	8,5	109	98	98	98
Humberto	2000 Zel		(26-5)	7,5	7	8,5	100	96	98	96
Bar Lp 0205	2000 Bar		-	8	8	8	108	97	100	98
SLp 339	2000 Zel		-	7	7	9	109	101	96	100
100 = ...ton ds/ha							3,7	13,0	14,7	13,3

ENGELS RAAIGRAS VROEG DOORSCHIETEND**Overzicht van de raseigenschappen**

	Kw/V	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen	
						1	2
Rassenlijstrassen							
Diploïde rassen							
Indiana	DLF/FL	22-5	8	(6)	8,5	98	103
Tetraploïde rassen							
Gambian	Ceb	13-5	8	7,5	8	102	99
Anaconda	Adv	11-5	7,5	6,5	8,5	101	102
Aubisque	Adv	24-5	8	6	7,5	96	100
Gambit	Ceb	12-5	8	7,5	8,5	101	97
Baristra	Bar	16-5	8	7	6,5	98	98
100 = ...ton ds/ha						4,3	14,2

ITALIAANS RAAIGRAS**Overzicht van de raseigenschappen**

	Kw/V	Plöidiegraad*)	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Mate doorschieten jaar van uitzaai	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen	
							1	2
Rassenlijstrassen								
Bartissimo	Bar	d	8	6,5	6	5,5	98	101
Barverdi	Bar	d	8	6	6	4,5	99	102
Gordo	Zel	d	7,5	6	6	6,5	101	104
Lemtal	DvP/ADV	d	7,5	5,5	7	3	99	100
Taurus	DLF/FL	t	7	6	7,5	8,5	108	100
Bolero	Zel	t	7	(6)	8	8	97	99
Fabio	Zel	t	6,5	6	7,5	8	108	100
Emmerson	Joo	t	7	6	8,5	8	95	97
Montblanc	Adv	t	6,5	6	8	8	96	98
100 = ...ton ds/ha							2,8	13,1

*) d = diploïd, t = tetraploïd.

GEKRUIST RAAIGRAS**Overzicht van de raseigenschappen**

Kw/V	Ploidiegraad*)	Gemiddelde doorschietdatum	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen kroonroest	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen			
						eerste snede	jaargemiddelde meerjarige maaiproefvelden	jaargemiddelde tweejarige maaiproefvelden	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
Rassenlijstrassen									
Barsilo	Bar	d	30-5	7,5	5	8	103	102	102
Gladiator	Ceb	t	28-5	7,5	7	8,5	97	98	98
100 = ... ton ds/ha						2,7	14,7	12,7	

*) d = diploïd, t = tetraploïd.

TIMOTHEE**Overzicht van de raseigenschappen**

Kw/V		Gemiddelde doorschietdatum	Concurrentievermogen	Standvastigheid	Resistentie tegen paarse bladvlekkenziekte	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen	
						eerste snede	jaargemiddelde maaiproefvelden
		1	2	3	4	5	6
HOOITYPE							
Rassenlijstrassen							
Classic	Ceb	14-6	7	7,5	6,5	98	103
Promesse	Ceb	11-6	6,5	7	7	105	103
Fidanza	Zel	15-6	6,5	7	6,5	96	100
Erecta	DvP/Bar	11-6	6	6	7	100	99
Goliath	Adv	11-6	6	6,5	6,5	103	98
Barliza	Bar	7-6	6	6,5	6,5	100	97
Barpenta	Bar	18-6	6,5	7	6,5	97	101
<i>Nieuw in Rassenlijst 2004</i>							
Novio *)	1998 Zel	-	6	6	7,5	111	105
Dolina *)	1998 DLF/FL	-	6,5	6	7,5	110	105
Rassen in onderzoek							
Viking (L-Phl 560)	2000 DLF/FL	-	6	7,5	-	97	99
Tibor	2000 Adv	-	6	6	-	101	99
ADV Phl 367	2000 Adv	-	5,5	6	-	102	100
Bar Phl 0703	2000 Bar	-	6	7	-	104	99
SW TT9151	2000 SW	-	6	7	-	102	99
100 = ...ton ds/ha						4,0	13,6
WEIDETYPE							
Rassenlijstrassen							
Motim	Adv	18-6	6,5	7,5	6,5	111	103
Thibet	Joo	29-6	7	8	5,5	93	100
Barmidi	Bar	14-6	6	6,5	6,5	107	98
100 = ...ton ds/ha						3,6	13,4

*) Plaatsing op de Rassenlijst in afwachting van inschrijving in het Nederlands Rassenregister.

BEEMDLANGBLOEM**Overzicht van de raseigenschappen**

Kw/V	Concurrentie- vermogen	Standvastigheid	Wintervastheid	Resistentie tegen bladviekkenziekte	Drogestofopbrengst in verhoudingsgetallen		
					eerste snede	jaargemiddelde maaiproefvelden	
	1	2	3	4	5	6	
Rassenlijstrassen							
Preval	RAC/Zel	7	7	8,5	7,5	101	102
Stella	Ceb	6,5	7	8,5	7	104	102
Merifest	DvP/Adv	6,5	7	8,5	7,5	100	101
Bartran	Bar	6	6,5	8,5	5,5	95	95
<i>Nieuw in Rassenlijst 2004</i>							
Barvital *)	1999 Bar	6,5	7,5	9	5,5	97	102
Pradel *)	1999 RAC/Bar	6,5	7	8,5	7	98	105
100 = ...ton ds/ha					3,8	14,0	

*) Plaatsing op de Rassenlijst in afwachting van inschrijving in het Nederlands Rassenregister.

WITTE KLAVER**Overzicht van de raseigenschappen**

Kw/V	Standvastigheid	Concurrentievermogen	Wintervastheid	Voorjaarsontwikkeling	Drogestofopbrengst in mengsel met Engels rgr. Jaargem. beweid.proefv. in verh.getallen	
						1
WITTE CULTUURKLAVER						
Rassenlijstrassen						
Riesling	Ceb	8,5	8,5	8	7,5	102
Aberherald	IGR/Zel	8,5	8,5	7,5	7,5	101
Alice	PBI/Bar	8,5	8,5	6,5	7,5	101
Ramona	SW/Ceb	8	8	7,5	7,5	99
Merwi	DvP/Bar	8	8	7	7	101
Retor	Adv	7,5	7,5	8	7	100
<i>Nieuw in Rassenlijst 2004</i>						
Alberta *)	1999 DLF/FL	8,5	8	8	-	98
Tasman *)	1999 Bar	8,5	8	7	-	102
WITTE WEIDEKLAVER						
Rassenlijstrassen						
Pertina	Ceb	7,5	7	8	6	98
Rivendel	DLF/FL	7	6,5	8	6	97
Barbian	Bar	7,5	7	7,5	6	98
GROOTBLADIGE WITTE KLAVER						
Rassenlijstrassen						
Aran	GH/Zel	7,5	8,5	5	8	104
100 = ...ton ds/ha					10,9	

*) Plaatsing op de Rassenlijst in afwachting van inschrijving in het Nederlands Rassenregister.